

Bruxelles, 18. prosinca 2020.
(OR. en)

14262/20
ADD 3

**Međuinstitucijski predmet:
2020/0365 (COD)**

PROCIV 105	ENV 832
JAI 1132	SAN 490
COSI 258	CHIMIE 69
ENFOPOL 354	RECH 539
CT 121	DENLEG 90
COTER 120	RELEX 1037
ENER 512	HYBRID 49
TRANS 621	CYBER 283
TELECOM 277	ESPACE 85
ATO 91	IA 129
ECOFIN 1182	

POPRATNA BILJEŠKA

Od: Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ

Datum primitka: 16. prosinca 2020.

Za: Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, glavni tajnik Vijeća Europske unije

Br. dok. Kom.: SWD(2020) 359 final

Predmet: RADNI DOKUMENT SLUŽBI KOMISIJE SAŽETAK IZVJEŠĆA O PROCJENI UČINKA priložen dokumentu Prijedlog DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o otpornosti kritičnih subjekata

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument SWD(2020) 359 final.

Priloženo: SWD(2020) 359 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 16.12.2020.
SWD(2020) 359 final

**RADNI DOKUMENT SLUŽBI KOMISIJE
SAŽETAK IZVJEŠĆA O PROCJENI UČINKA**

priložen dokumentu

Prijedlog

**DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA
o otpornosti kritičnih subjekata**

{COM(2020) 829 final} - {SEC(2020) 433 final} - {SWD(2020) 358 final}

Sažetak

Procjena učinka dodatnih mjera za otpornost kritične infrastrukture (točka programa rada Komisije za 2020.)

A. Potreba za djelovanjem

Zašto? Koji se problem rješava?

Pri pružanju ključnih usluga upotrebom kritične infrastrukture kojom se podupiru vitalne društvene funkcije ili gospodarske djelatnosti u Uniji potrebno je takve usluge pružati pouzdano, što znači da relevantni operatori moraju biti otporni na sadašnje i predviđene buduće rizike (kao što su prirodne opasnosti, hibridna djelovanja, terorizam, unutarnji incidenti, izvanredna stanja u području javnog zdravlja ili nesreće). Postojeći europski okvir nije u potpunosti prikladan za tu svrhu niti je održiv u budućnosti. Unatoč Direktivi o europskoj kritičnoj infrastrukturi (EKI) iz 2008. i ostalim mjerama na razini EU-a i na nacionalnoj razini koje su poduzete otada, operatori nisu uvijek dostatno opremljeni za ublažavanje rizika zbog sve složenijeg operativnog konteksta karakteriziranog, među ostalim, dinamičnim rizičnim okružjem i većom međuvisnošću sektorâ. Direktiva o EKI-ju, usmjerena na zaštitu imovine umjesto na otpornost operatora, odnosi se na mali broj europskih kritičnih infrastrukturnih s utvrđenim prekograničnim posljedicama u dvama sektorima (energetika i promet). Nadalje, na nacionalnoj razini postoje različiti pristupi i nedostaci u pogledu sektorske pokrivenosti, kriterija, procjene rizika, razmjene informacija itd. Zbog toga nastaju prepreke za pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta, čime se operatorima znatno otežava mogućnost pouzdanog i neometanog pružanja predmetnih usluga bez neopravdanih ograničenja širom Unije.

Što se nastoji postići ovom inicijativom?

Opći je cilj inicijative osigurati kontinuirano pružanje ključnih usluga na unutarnjem tržištu jačanjem otpornosti operatora kritične infrastrukture (u prijedlogu navedeni kao „kritični subjekti“) u državama članicama. Taj će se opći cilj ostvariti ispunjavanjem sljedećih posebnih ciljeva:

- osiguravanjem boljeg razumijevanja rizika i međuvisnosti, kao i načina za njihovo razmatranje,
- osiguravanjem da tijela država članica utvrde da su svi relevantni subjekti u svim glavnim sektorima kritični,
- osiguravanjem da se širok raspon aktivnosti za jačanje otpornosti odražava u javnom poretku i operativnoj praksi, i
- jačanjem kapaciteta te poboljšanjem suradnje i komunikacije među dionicima.

Koja je dodana vrijednost djelovanja na razini EU-a?

Intervencija EU-a opravdana je zbog zajedničke prirode mnogih rizika s kojima se suočavaju operatori kritičnih infrastrukturnih u Europi, čija međuvisnost i dalje raste, kao i zbog različitih nacionalnih pravila u tom području, koja operatorima onemogućuju pružanje njihovih usluga na unutarnjem tržištu. Transnacionalna priroda pružanja ključnih usluga znači da čak i lokalizirani poremećaji mogu imati dalekosežne posljedice na europskoj razini za koje nije razumno očekivati da se mogu ublažiti samo nacionalnim djelovanjem. Uskladenim pristupom na razini EU-a upravljanju rizicima od svih opasnosti u tom području osiguralo bi se da svi relevantni operatori poduzmu odgovarajuće mjere za jačanje otpornosti. Time bi se osiguralo pouzданije pružanje ključnih usluga, ali i pridonijelo ravnopravnijim uvjetima na unutarnjem tržištu.

B. Rješenja

Koje su se zakonodavne i nezakonodavne opcije politika razmatrale? Postoji li najpoželjnija opcija? Zašto?

Razmotrene su četiri opcije politike.

Prva opcija politike predviđa dobrovoljne, nezakonodavne mjere za poticanje zajedničkih pristupa i razmjena informacija kao dopunu postojećoj Direktivi o EKI-ju.

Druga opcija politike podrazumijeva reviziju postojeće Direktive o EKI-ju kako bi se sektorska pokrivenost uskladila s pokrivenošću iz postojeće Direktive o mrežnim i informacijskim sustavima (NIS) te kako bi se

preciznije odredili kriteriji za odabir i zahtjevi u pogledu operatora EKI-ja, primjerice održavanje planova za otpornost operatora. I države članice i operatori označenog EKI-ja isto bi tako trebali provesti procjenu rizika.

S druge strane, **treća opcija politike** uključuje zamjenu postojeće Direktive o EKI-ju sveobuhvatnim okvirnim pravnim instrumentom kako bi se povećala otpornost kritičnih subjekata barem u sektorima obuhvaćenima postojećom Direktivom NIS i kako bi se poboljšalo funkcioniranje unutarnjeg tržišta u tom pogledu. Provedbu bi podupirao centar znanja unutar Komisije. Države članice trebale bi na temelju procjene rizika utvrditi kritične subjekte koji bi podlijegali različitim zahtjevima za jačanje otpornosti. I države članice i kritični subjekti bili bi obvezni provoditi procjene rizika. Isto bi tako trebalo uključiti postupak za utvrđivanje kritičnih subjekata od posebnog europskog značaja, kao i određena posebna pravila primjenjiva na te subjekte.

Četvrta opcija politike uključuje sve elemente navedene u trećoj opciji. Osim toga, Komisija bi imala aktivniju ulogu u određivanju kritičnih subjekata te bi se uspostavila posebna agencija EU-a za otpornost kritične infrastrukture.

Uzimajući u obzir predviđene učinke i vrijednost svake opcije, najpoželjnija je treća opcija, kojom bi se uspostavio sveobuhvatniji okvir za otpornost kojim bi se uzele u obzir postojeće mјere EU-a i nacionalne posebnosti.

Tko podržava koju opciju?

Ograničeni broj država članica i operatora utvrdio je da je postojeći okvir dovoljan te su prednost dali dobrovoljnim mјerama iz prve opcije. Kad je riječ o drugoj opciji, jedna država članica radije je ostala usredotočena na europsku kritičnu infrastrukturu u njezinu trenutačnom obliku, dok su druge države članice podržale reviziju koncepta EKI-ja kako bi se obuhvatile infrastrukture s jasnom paneuropskom dimenzijom. Većina država članica utvrdila je da je najpoželjnija treća opcija. Operatori su uglavnom podržali drugu i treću opciju. Od svih opcija, četvrta opcija bila je najmanje poželjna i državama članicama i operatorima; smatrali su da je previše nametljiva i nefleksibilna, odnosno da ne dopušta da se uzmu u obzir sektorske posebnosti.

C. Učinci najpoželjnije opcije

Koje su prednosti najpoželjnijih opcija (ako takvih opcija nema, koje su prednosti glavnih opcija)?

S obzirom na izrazito važnu ulogu koju ključne usluge imaju u životu građana EU-a i u gospodarstvu EU-a, akteri u svim gospodarskim sektorima, uključujući mala, srednja i velika poduzeća, imali bi koristi od povećane otpornosti operatora. Osim što imaju pozitivne učinke na pojedinačna poduzeća, nastojanja poduzeta na razini EU-a kako bi se osiguralo neometano pružanje ključnih usluga pridonijela bi i povećanju ukupne gospodarske stabilnosti i dodatno bi poboljšala privlačnost tržišta EU-a za ulagače.

Osim gospodarskog učinka, mјerama otpornosti sadržanim u trećoj opciji smanjio bi se broj poremećaja, omogućili bi se sigurniji uvjeti rada te bi se poboljšala kvaliteta života i zdravlja građana EU-a. Što je pružanje ključnih usluga pouzdanije, to je veća vjerojatnost da će građani uživati u pozitivnim gospodarskim, društvenim, obrazovnim, profesionalnim i rekreativskim koristima u svojim životima. Usto, dodatan rad na smanjenju učestalosti i ozbiljnosti poremećaja pri pružanju ključnih usluga imao bi pozitivan utjecaj i na okoliš jer bi jamčio učinkovitiju upotrebu resursa, kao i održivije obrasce potrošnje i proizvodnje u EU-u.

Koliki su troškovi opcija kojima se daje prednost (ako takvih opcija nema, koje su prednosti glavnih opcija)?

Glavni troškovi za države članice odnosili bi se na razvoj nacionalnih strategija, provođenje procjena rizika i utvrđivanje kritičnih subjekata, kao i na nadzor i izvršenje. Međutim, nadležna tijela pritom bi se mogla oslanjati na postojeće politike i postupke, uključujući dokumente o strategijama, mehanizme procjene rizika te postupak određivanja predviđen Direktivom o mrežnim i informacijskim sustavima, kao osnova za potporu provedbi, čime bi se ograničili ukupni troškovi. S druge strane, izravni troškovi koji se odnose na utvrđene kritične subjekte bili bi, prema potrebi ili ako to već nije učinjeno, povezani s provođenjem procjena rizika na razini operatora, poduzimanjem odgovarajućih organizacijskih i/ili tehničkih mjera za jačanje otpornosti operatora i izvješćivanjem nadležnih tijela o incidentima.

Kako će to utjecati na poduzeća, MSP-ove i mikropoduzeća?

Očekuje se da će među operatorima na koje utječu različite opcije biti mali broj pogodjenih MSP-ova. Dok su primjerice u prometnom, energetskom ili vodnom sektoru akteri koji se mogu odrediti kao kritični subjekti obično srednja i velika poduzeća s tisućama zaposlenika, kritični subjekti u drugim sektorima mogu biti manje veličine. Moguće je na primjer zamisliti da u zdravstvenom sektoru MSP-ovi pružaju posebne, visokotehničke ili specijalizirane usluge. No, MSP-ovi na tom položaju zasigurno se potiču da sami osiguraju visoku razinu otpornosti i/ili podliježu posebnim zahtjevima na nacionalnoj razini i/ili na razini EU-a, smanjujući tako dodatne troškove povezane s najpoželjnijom opcijom.

Hoće li to znatno utjecati na nacionalne proračune i uprave?

Djelomično će utjecati na nadležna tijela država članica zbog određenih obveza, primjerice redovitih procjena rizika na nacionalnoj razini, nacionalnih strategija te nadzornih i izvršnih mjera. Nadalje, potreba za pružanjem dodatne potpore operatorima koji su utvrđeni kao kritični subjekti u ispunjavanju obveza koje proizlaze iz zakonodavstva podrazumijevala bi određene troškove.

Hoće li biti drugih bitnih učinaka?

Nije primjenjivo.

D. Daljnje mjere**Kada će se preispitati ta politika?**

Procjena učinka zakonodavnog akta izvršit će se četiri godine nakon roka za provedbu zakonodavnog akta kako bi se osiguralo dovoljno dugo razdoblje za ocjenu učinaka inicijative nakon što se u potpunosti provede u svim državama članicama.